

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Fe pošti prejemnik velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemnik velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Marečnine prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 30.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petič-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/8. uri popoldne.

Štev. 200.

V Ljubljani, v ponedeljek 1. septembra 1890.

Letnik XVIII.

Irredenta in laška vlada.

Laška vlada je z dekretom z dne 22. avgusta razpustila vse odbore, društva in kroge z imenoma „Peter Barsanti“ in „Viljem Oberdank“. Citatelji naši se še spominjajo, da je Oberdank bival v Trstu, t bombi poskusil pred sedmimi leti umoriti našega cesarja Frančiška Jožefa in da je bil ta grozni zločinec in irredentovec usmrčen. Barsantijevo ime je manj znano; bil je korporal v laški armadi in bil pred dvanajstimi leti ustreljen, ker je nago-varjal vojake k uporabi proti kralju za republiko.

Ta dve imeni torej označita dovolj namene imenovanih društev. Mi se le čudimo, da je še-le sedaj uvidela laška vlada v teh društvih „javno prelomljenje državnih postav“.

Barsantijeva društva je vlada že pred leti razpustila, toda polagoma so se zopet oživila.

Iz Rima se poroča obširneje: Dne 28. avgusta je kvestor Santagostino povabil k sebi mnogo redarskih uradnikov ter jim ukazal, naj preiščejo hitro stanovanja odbornikov imenovanih društev. In res, našli so štiri bombe, dve ostro nabasani. Prijeli so nekega Domenika Mancinija v hiši njegovega prijatelja Nunzija ter ga zaprli.

Ta korak Crispijev je jako poparil irredentovce po vsi Italiji, kakor tudi v Trstu, kjer ravno te dni zopet vzdiguje irredenta svojo rdečo glavo. Sreča je tudi hotela, da so našli bombe, kar je mnogim zaprlo usta. Crispi je sicer pozno spoznal nevarnost teh društev; a bolje pozno, ko nikoli.

Samo minoli teden je redarstvo razpustilo 15 društev, in sicer dve v Rimu, 6 v Raveni, 4 v An-koni, 1 v Florenciji in 2 Pizi. Vladna „Presse“ jako pohvalno piše o laški vladi zaradi tega koraka, češ, da je to pričetek reakcije proti nemirnežem v deželi. Mi pa smo jako maloverni, zakaj Crispijevo ime nas ne navdaja z globocim spoštovanjem. „Opinione“ tudi že piše, da se bodeta vsled tega raz-

pusta prosteje gibali društvi „Pro Patria“ in „Dante Alighieri“. — Taka pisava ni ravno laskava za Avstrijo.

Katoliški shod v Koblenci.

I.

XXXVII. občni zbor katolikov Nemčije se je vršil minoli teden v Koblenci ob Renu in Mozeli. Sešli so se najodličnejši člani katoliškega centra, med njimi Windthorst in Schorlemer. Ker ne moremo objaviti cele vrste raznovrstnih in temeljitih govorov, hočemo iz nekaterih govorov podati le vodilne misli.

V prvi javni seji je predsednik baron Buol v daljšem govoru dokazoval potrebo posvetne oblasti papežev. Nemški cesar je že pri mnogih prilikah iskal sveta v Rimu. To je delo miru, cerkev pa tega dela ne more izvrševati, če ni prosta.

Škof dr. Korum je z iskrenimi besedami pozdravil navzočne iz vseh nemških pokrajin. Katoliški shodi so častne izjave krščanskega življenja na vseh poljih. Ti shodi kažejo, da je živ in močan katoliški duh; zasejali so lepo seme, ki je rodilo krasen sad. Na vsakem shodu sliši se beseda apostolova: „Ne sramujem se evangelija“. Ohraniti hočemo nauk očetov, zato se ničesar ne bojimo. Posebna previdnost je, da se zadnja desetletja vsako vprašanje poostri v versko. Če se puntajo narodi, če se ma-jejo države, če delavci vstavijo delo, tedaj vsi vstane in vsako leto kličete: Katoliki smo, pravo prostost hočemo cerkvi, da se ji odvzamejo okovi in se ona prosto razvija. Naj dela mati, morda spreobrne zapeljane. Ali so le sanje, da more mati vse spraviti, da ne bo po vsej Nemčiji čula jedna vera, čutila jedna ljubezen. Delajmo na to. Bojevati se hočemo kot božja armada, toda le z orožjem duha.

Profesor Schnürer je potem govoril o Gregoriju Velikem, grof Galen o krščanski družini, P. Weiss o redovništvu. Po prvem javnem shodu

je bilo zborovanje delavskega odseka. Tovarnar Brandts je navajal načela katoliškega društva „Ar-beiterwohl“ in pohvalno omenil cesarjevih ukazov o delavskem vprašanju. Govorili so dalje: poslanec Hitze, dr. Windthorst, škof dr. Korum in baron Schorlemer.

Pri drugem zborovanju je Müller z Dunaja govoril o nalogi, časti in delovanju katoliške duhovščine v zasebnem, javnem in socialnem življenju.

Profesor dr. Schädler je govoril o katoliškem časnikarstvu, svaril pred liberalnimi in priporočal katoliške liste. Dober katoliški časnik je najboljši pomočnik župnikov. Ta propoveduje jedenkrat na teden, časnik pa šestkrat resnico, pravico in prostost.

Župnik Schmitz iz Trevisa je govoril o socialni demokraciji. Vstanevali naj se dobra društva, stara naj se ponavljajo, mladina naj se vzgojuje v krščanskem duhu, zato treba dobrih redovnikov. Le jubezen do bližnjega bode premagala socialno de-mokracijo.

Dr. Schmitz iz Krefelda je govoril o krščanski šoli in osmem učiteljskem shodu. Opisaval je brez-verske načrte Diesterwegove in pogubonosno delo-vanje Dittesovo. Vzgoja ne sme zanemarjati nad-naravnega sveta v otrokovi duši. Prej naj se razru-sijo stolnice, kakor pa poneha skrb za nadzemske svetišče otrokovo. Kdor zapre šolska vrata pred du-hovnikom, ta zapre vrata pred rajem. Kaj uči brez-verska šola, kaže socialna demokracija, ki je sad prepererelega liberalizma. Torej boj za versko šolo! Složni naj bodo učitelji, stariši in duhovniki! Goethe in Schiller ne bodeta rešila naroda, marveč katoliška cerkev.

Pri tretjem javnem zborovanju, katerega se je vdeležilo nad 5000 oseb, je govoril dr. Porsch iz Vratislave o redovništvu in njega koristi. Doktor Siben iz Deidesheima je govoril o državni cerkvi od 16. veka. Na Francoskem je takozvani galika-nizem duhovščini zvezal roke; nasledek je bila re-

LISTEK.

Marko Mesić.

(Spisal I. St.)

(Konec.)

Rekli smo, da je bil od kamore imenovan za upravitelja Like in Krbave baron Andrej Oberburg. Ta človek ni bil mnogo bolji od onih dveh, ka-tera je bil razdražen narod umoril. Ni bil sicer tako okrut in samosilen, ali je slabo skrbel za dobro naroda, za red in pravico, nego je bolj gledal za sebe in za svoj žep. Zemlje je svojevoljno ljudem jemal in delil ne gledé niti na pravico, niti na pravo potrebo, nego na svojo korist. On je bil kriv, da je mnogo pokrščenih Perušičanov zapustilo Liko; ker jih ni branil, nadjaje se večje koristi za sebe, ako zemlje ostanejo puste, ter jih bode mogel novim naseljencem za denar in mito prodavati. Ko je videl Marko Mesić, da je ves njegov plemeniti trud za poboljšanje žalostnega stanja tamošnjega naroda bil zastoj, ni se hotel nič več mešati v upravne poslove, nego je skrbel le za svojo cerkveno službo. Samo tedaj je kaj svetoval pri upravi, kadar ga je navlaš za to poprašal Oberburg v kakšnih važnejših zadevah. Tako je l. 1704. Mesić poravnal

preprij med Udbinjani in Pisačani. L. 1707. je do-ločil s stotnikom Fr. Portnerjem in svojim sinovcem vojvodo Nikolajem Holjcem meje Udbinjanom, Mekinjanom in Jošanom. Udbinjanom je dodelil del zemlje pri Berstranah, a ostanek je razdelil med Mekinjane in Podlapčane. Sploh pa so vprašali Marka Mesića vselej, kako in koliko zemlje se ima dati doseljencem, ali ako je bilo treba pravično raz-deliti zemlje med pojedina plemena in vasi. Stranke so se navadno njegovi odredbi podvrgle brez ugo-vora. Zadnja takšna poravnanja mej je izvel Mesić 26. oktobra 1711 v Glibodolu pri Brinju med Hr-vati Brinjani, Stojničani in Vlahi v Dabru, in zatem 26. decembra 1712 v Mušaluku, kjer je bil Hrva-tom Udbinjanom prepustil zemljo Slatino, katero so si bili prisvojili Vlasi Jošanski.

Narod v Liki in Krbavi je bil čedalje bolj ne-zadovoljen s slabo upravo ter je želel, da se pri-druži karlovškemu generalu. Ličani so neprenehoma prosili, da bi vendar enkrat prišlo poverenstvo, ki bi razločilo, kaj je komorsko, in kaj ima pripasti generalatu. Ali te komisije ni bilo; zadrževala se je namreč več let v Ljubljani ter se dogovarjala s sta-liši kranjskimi in koroškimi, kako bi se vredile plače za nove stotnije po gorenji krajini. Zedinjenje ličke zemlje s karlovško generalijo je podpiral tudi general grof Josip Rabata. Na svojem potu v Senj

je sprejel l. 1709. v Otočcu mnoge poslance ličke in krbavske: duhovnike, častnike, občinske zastop-nike, ki so ga pozdravili kot svojega bodočega ge-nerala. Med temi je bil tudi naš Mesić. Nedavno za tem se podá poslanstvo 30 Ličanov v Ljubljano do komisije ter jej izroči v hrvatskem jeziku napisano prošnjo, v katerej popisujejo v kratkem nepravilno upravo Oberburgovo ter izražajo občno željo, da se zedinijo s karlovško generalijo. Komisija je vprašala tudi za Marka Mesića, ki se je takrat zadrževal v Karlobagu, a kasneje v Senju, kajti znala je, da je on najuglednejši človek v Liki in Krbavi. Komisija v Ljubljani je obljubila, da bode kmalu prišla v Liko in da bode tedaj njihovim željam zadovolilo, a senjskega stotnika grofa Koronina pošlje v Kar-lovec do generala Rabate s poročilom, naj bi Li-čane pomiril, a v komorsko pravo naj se ne meša, dokler ne pride ona tje.

L. 1712. je bila vsled kraljevskega pisma Lika s Krbavo odvzeta komorski upravi ter izročena ge-neralu karlovškemu. Namesto komorskega upravi-telja je bil postavljen na čelo posebni veliki stotnik Grof Karol Atems. Radi bodoče uprave v Liki in Krbavi je odobril kralj posebne ustanove za vre-jenje vojske, mestne uprave in sodstva. Zemlja se je morala razdeliti med prebivalce z ozirom na njihovo vojno službo in število družinskih duš. To težko

volucija. Za njim je prišel febronianizem in v Avstriji jozeфинizem. Sledovi državne cerkve so še ostali, posebno na Bavarskem. Cerkev pa ne bode nikdar državna policija.

Profesor pl. Hertling je govoril o Görresu in dr. Lieber o rimskem vprašanju. Zvečer sta bila dva dijaška komersa; na obeh je govoril dr Windthorst.

Politični pregled.

V Ljubljani, 1. septembra.

Notranje dežele.

Volitve na Gorenjem Avstrijskem. Kakor že poročano, je pri ožji volitvi v Linu zmagal protiliberalci dr. Beuerle s 727 glasovi proti 463, katere je dobil liberalci Reihl. Združili so se v boju konservativci z antisemiti proti liberalcem. To je znamenje propadajočega liberalizma. Upanje je, da konservativci zmagajo v veleposestvu. Če se to uresniči, imeli bodo konservativci 33, liberalci 16, antisemitje 1 glas. Konservativci ne bodo mogli premeniti volilnega reda, ker nimajo tri četrtine glasov.

Česko-nemška sprava. Konservativni brnski „Hlas“ piše: Vlada in Nemci hočejo iz dogovorov meseca januarja narediti Prokrustovo posteljo in v njo potisniti vse naše življenje in težnje. To pa je stvari na Češkem postavilo na glavo. Češki narod uhaja v tabor opozicije. Treba je torej novih obravnav. Pred vsem pa bi se morali spraviti češki stranki. Nemci so solidarni, zato morajo biti Čehi složni na Češkem, Moravskem in v Sleziji.

Vnanje države.

Srbija. Ne samo turški podložniki, temveč tudi Turčiji sosedne dežele morajo neprenehoma skušati, kaj je Turek-divjak. Tako se poroča iz Belgrada o najnovejšem turškem zločinu med drugim to-le: Ko je nečuvno srbski trgovec iz Niša, po imenu Stojanović, prestopil turško mejo, nstrelili so ga turški žendarmi. Imenovani trgovec je šel v Turčijo iz zasebnih vzrokov in je imel pri sebi predpisani popotni list. Zato je pa srbska vlada poročila ta dogodek turški vladi ter jo opomnila, naj stori potrebne korake, da se ne bodo dogajali zločini med njenimi podložniki.

Bolgarija. Iz Sofije se poroča dne 30. p. m.: Na svojem popotovanju po južni Bolgariji je bil ministerski predsednik Stambulov povsod sijajno in navdušeno sprejet. Povsodi so mu bolgarski podložniki zatrjevali, da so vsekdar pripravljeni podpirati vlado. Posebno v Eski-Zagri je bil sprejem baje po vsem sijajen in vreden prvega bolgarskega državnika. Iz Čirpana se je peljalo na svojih vozeh 300 veljavnih mož ter se pridružilo tamošnji množici, ki je z največjim navdušenjem in srčnim pozdravljanjem spremljala Stambulova na voz. Vse to tako kaže, da so Bolgari s sedanjo vlado povsem zadovoljni in se ne boje prevelikih nemirov pri prihodnjih volitvah.

Rusija. Kakor se poroča iz Peterburga, osnovala se bode posebna komisija za preosnovo Transkavkazije. Transkavkazijskemu gubernatorju se baje namerava podeliti tako mnogo obsejajočo oblast, kakor jo ima med vsemi generalnimi gubernatorji le varšavski. Imenovana preosnova bode imela namen, pred vsem olajšati pristop turškemu prebivalstvu v nižje državne službe in urediti turške naselbinske razmere v Transkavkaziji. Ruska vlada namerava s to preosnovo vsekako ugoditi želji tamošnjega prebivalstva ter si zagotoviti njegovo zvestobo. — Tudi

nalogo sta imela po napotku od 23. julija 1712 izvesti poleg grofa Atemsa Marko Mesić in komisar Lebeneg. Posebno je bilo treba vrediti sodstvo, katero so komorski upravitelji zlorabili čez vsako mero. Marko Mesić se je trudil, da se narodu pravica daje, kakor je pravično in Bogu drago, pa je zato sam pogostoma dohajal k sodniškim sejam, kjer je s porotniki pravico krojil.

Poslednje dni svojega življenja je preživel Mesić večidel v Karlobagu, kjer si je bil priredil tudi hišo. Od silnega truda je oslabil ter je zadnja leta mnogo bolehal. Spomladi l. 1711. je dolgo časa ležal bolan v dvoru svojega prijatelja, kanonika zagrebskega Jurja Resa v Zagrebu, kjer je v navzočnosti šesterih zagrebskih kanonikov naredil oporoko svojo. On odredi, naj ga pokopljejo v župni cerkvi sv. Duha v Mušaluku, a imetek njegov naj se podeli med sinove bratrance mu Ivana ter med ostale rojake. Za odrešenje svoje duše naj se bere vsak teden ena sv. maša. Le-to poslednjo odredbo je priporočil v varstvo senjskemu škofu grofu Adamu Ratkaju.

Svoje zaslužno življenje dokonča naš Marko Mesić 2. februarja 1713 v Karlobagu. Slavnemu junaku in domoljubu Mesiću ohranil je zahvalni narod spomin v svoji pesmi, v kateri piše: „Zlatno mašu maši, britku čordu (sabljo) paši“.

se poroča iz Peterburga, da namerava ruski vojni minister osnovati za azijske pokrajine posebno armado, katere bi se v sili lahko samostojno, brez podpore evropskih čet, bojevala proti Persiji, Afganistenu, Kitaju, in celo proti Turčiji.

Italija. Laški irredentovci, kleti nasprotniki Avstriji, nečejo nehati rogoviliti proti naši državi. Zdaj na tujih, zdaj na domačih tleh kujejo protiavstrijske naklepe ter rušijo vezi, ki vežejo našo državo z Italijo. Pač je taka zveza na papirji nezanisljiva, dočim se goji tako sovraštvo do Avstrije v italijanskem prebivalstvu. To nam svedoči ne le poročila o petardah v Trstu, temveč tudi najnovejša poročila iz Benetok, da je avstrijski konzulat noč in dan zavarovan od policije, zakaj pojavilo se je bilo neko gibanje proti njemu.

Nemčija. Vprašanja o razoroženju se je zadnje dni dotaknila tudi „Kreuzzeitung“ ter pri tej priliki opomnila, da je sporazumenje med Nemčijo in Rusijo odvisno le od enakopravnosti obeh držav. Zaradi tega je nesposobno zahtevati od Rusije, da naj se ona prva razoroži, dokler ima vzrok biti nezadovoljna s politiko nasprotstva v bolgarskem vprašanju in ne bode ni na Dunaji ni v Peterburgu nasprotujočih si političkih krogov, mogoče bode razoroženje ter Rusija in Nemčija si gotovo ne bote obotavljali, storiti prvega koraka v ta namen. — Povodom shoda nemškega cesarja in ruskega carja se je oglasila „Presse“ ter dostavlja mej drugim: „Toliko je gotovo, da je osebno občevanje obeh vladarjev ukrepilo zaupanje v mirovno politiko nemškega in ruskega vladarja.“

Francija. Kakor se je že poročalo listom, nameravajo se združiti desničarji in levičarji v francoski zbornici, da osnujejo trdno zmerno večino, s katero si bodo omislili novo ministerstvo, ki bode ugajalo njihovim načelom. Razven levičarja Flourensa in desničarja Piona prideta v novo ministerstvo tudi Rouvier in Guyot, ki sta v sedanji francoski vladi. To gibanje ima svoj izvor v radikalcih, ki bi radi odstranili sedanjega ministerskega predsednika Freycineta ter ga nadomestili z možmi njihovih načel, kakor Floquetom.

Belgija. Ne dá se tajiti, da se je socializem močno ukoreninil v družabno življenje belgijskih podložnikov. To se razvidi lahko iz sklepa, katerega so sklenili delavski zastopniki na svojem glavnem shodu v Litihu. Sklep se blizu tako-le glasi: „Z ozirom na to, da so bila vsa sredstva za splošno volilno pravico brezuspešna in gledé na važnost, da še enkrat opomnimo vladajoče kroge, izjavljamo delavski zastopniki svojo željo, da se vsa demokratska in delavska društva zedinijo ter določijo dan, ko naj ustavijo vsi delavci delo. S tem bomo pokazali na eni strani svojo zločnost, katere veže belgijske delavce, na drugi strani pa, da smo pripravljeni na vse mogoče načine, tudi s silo, doseči svoje namene.“

Turčija. Kakor zagotavljajo carjigradska poročila, podal je tamošnji ruski zastopnik koncem preteklega tedna turški vladi pojasnilo, s katerim je zahteval v imenu carja in ruskega naroda, da naj se ne kratijo pravice pravoslavne cerkve v Turčiji.

Izvirni dopisi.

Z Jesenic, 26. avgusta.

„Zatrobimo na glas
Pa povejmo en špas!“

Vroče solnce zelo pripeka posebno sedaj v času muh. Naši tujci, katerih je letos mnogo v naši prijazni dolini, se radi skrivajo in blade po raznih senčnatih krajih. Tudi jaz storim rad večkrat tako. Neke dopoldne se sprehajam ob veliki cesti proti svojemu domu. Bilo je prijetno, ker je veter prijazno pihljal in razna drevesa so mi sem ter tja senca delala. Za sabo čujem peketanje konjskih kopit in drdranje elegantne kočije. Zopet bo nekaj na ogled, mislim si. Postojim nekoliko ozrši se nazaj, in nisem se varal. V odprti kočiji se je peljalo mimo več poraščenih moških obrazov, pa tudi nekaj gladkih drugega spola. Ako bi jih hotel naštet po številu, tedaj bi jo na poljanski način nekako tako-le zakrožil: „Dva več', dva manjš', dva širji, dva ožji, dva taka kot jaz, pa dve punc'!“ Ne znam, jih je li bilo ravno toliko v hitro mimo dragoči kočiji, ali ne, a bilo jih je mnogo.

Po svoji priprosti gorenjski navadi snamem klobuček z glave ter s prijaznim poklonom pozdravim mimo se vozeče. Pa, o čuda, kak odzdrav! Čujte in strmite! Zakrohočejo se z jednim glasom vsi meni v obraz, kakor se zarohljajo sami zelenci, kadar se jim posreči duri zaloputniti za kako dušo, ki pride v posest črnega kralja. Nisem ravno radovednež, a stvar me vendar zanima. Več dni torej pozvedujem, v katerem koncu presrečne Paflagonije prebivajo tako blaženo slikani otroci 19. veka. In glej! „Hesreka“ — našel sem! Vsi so bili zvesti otročiči premile matere Germanije!

O srečna mati! Vendar nisi zabila naše mirne doline, marveč razprostrla si blagodejno čez nas svoja nežna krila! Glej, še naš „Milanov log“ te

je z razprostrtimi rokama vsprajel pod svoje varstvo! Znala si, kako hudo se godi na Savi tvojim sinovom iz „rajha“ in pa posinovljenim „tajčkrajnerjem“ na Javorniku in pri nas, sajorej se jih je bilo treba usmiliti in s podvojeno pridnostjo jih čuvati, da ne bi jih naši rovtarski volički kot „švigašvage“ pobodli in ukončali!

V to svrhu je treba osnovati takoj „ortagruppe“ za „südmark-o“, koje vžgana iskra že tli nad leto dnij. In da se blažena germanska slika hitreje širi, treba je tudi „sulferein“-ske šole, za koje kar gorimo?! Za vse to smo nabrali že nad 50 udov vsake baže. Da dosežemo še več, ni dvojbe, kajti na pomoč nam je nova tovarna na Savi. V njej se odslej ne bodo več trgali prsti, drobile roke in žgali razni drugi udje ubogih naših gorenjskih trpinov sužnjedelavcev, kakor do zdaj, marveč pekli se bodo in stvarjali iz njih v Martinji peči kar pristni Germani. Da je to istina, pričajo nam razni germanski uradniki in njihova deminutiva na Savi, ko po raznih naših hôtelih in drugod nas Slovence pitajo s takimi priimki, kakeršne zapisati se mi brani peró, ko vedno in povsod trobijo svojo staro pesem: da slovenski Kranjec ne bi mogel živeti brez Germanov itd., ko že ugajajo take reči, da je neki obraženi mož na počitnicah tu pri nas rekel, da se čudi, da kaka oblast ne stopi na prste tem oholim tujcem iz „rajha“. Smilijo semi naši ljudje, ko morajo živati toliko surovosti od olikanih (??) sinov Germanije!

Nekega večera se bil bi dvema zvestima sinovoma matere Germanije v zelenih kamižolah in želodih za klobukom kmalu žolč zli v nekem hôtelu, ko zashšita naše fante prepevati slovenske pesmi, da ju niso prijeli in s kolofonijo namazali, tolika je bila njuna navdušenost za nemško stvar. Še več. Nekemu „tajčkrajnerju“, ki ima tu pri nas veliko besedo, se nekega jutra sanja celó, da v kratkem dojde z Dunaja ukaz, vsled kojega pride naš radovoljški okraj pod Celovec itd. Risum teneatis amici! In s takimi bedarijami begajo potem naše ljudstvo. Kako in koliko časa deluje se pri naši tovarni za „südmark“-o, naznanim pri prvi priložnosti. Za sedaj rečem le: Jeseničani pozor! Bodimo zvesti sinovi, majke Slave in ne vdajmo se! Koliko nam pomagajo priliznjene besede oholih tujcev, britko skušamo vsak dan. Pomagajmo si sami, dokler je čas! Pokažimo, da smo tudi v tej stvari trdi Gorenjci, ki ne gremo na limanice nobenemu zvijačnemu!

Z Dolenjskega, meseca avgusta. (O koledarji družbe sv. Mohorja tretji glas.) V št. 183. „Slovenca“ daje „večletni ud družbe sv. Mohora“ vsem društvenikom na premislek, ali bi ne bilo umestno, koledarju dati drugo obliko. On misli si in želi koledar v čisto prosti obliki, kakor navadno pratiko.

Toda, ako bi imelo tako biti, potem je bolje, da družba sploh nima koledarja. Saj pratik imamo že itak zadosti, v kojih najdemo i somnje, naznana, imena svetnikov itd. Svoj oglasnik, pravila, domsmrtne ude itd. pritaknila bi lahko „Večernicam“. Povsem dosleden bi bil le takov nasvêt. Kajti ni razvidno, zakaj bi poleg družih pratik morala izdajati še družba svojo posebno.

Mislimo pa vendar, da družbeni odbor, kakor tudi družbeniki sami vedó koledar bolje ceniti. Ovi ima biti ne samo natančna statistika stanja družbe, kakor nekaki termometer njenega življenja, nego biti ima ob enem za vse ude z a b a v n a, p o u č i l n a, in po svojem različnem obsegu povsem z a n i m i v a k n j i g a, koje vsakdo radi mnogo-vrstnosti sestavkov kot dobrega svetovaleca, vsak čas z veseljem vzame v roko. Zatorej naj se koledar raje razširi z mnogoterimi zanimivimi sestavki, nego da bi se skrajšal. Tak koledar bode ogromni Mohorjevi družbi v čast ter večini udov koristen in priljubljen.

„Večletni ud“ pa se obrača posebno zoper i m e n i k, t. j. tiskanje imen družbenikov, češ, nepotrebno je, in zavrženi novi. Ali po mojem mnenju pa ima ravno imenik mnogo zanimivosti, vsaj za mene, in skušnja me uči, da i za druge. Kadarkoli sem imel priti na novo službo v drugi kraj, pogledal sem vselej rad tudi v koledar, koji mi je kolikortoliko pokazal, s kakovimi ljudmi mi bode opraviti. Stari znanec iz dijaških let živi daleč od domovine, v drugi deželi, toda kje neki, — kako je z njim? Vse ti razjasni velikrat pogled v koledar. Imel sem poizvedeti gotove stvari v neznanim kraju in o neznani osebi. Na koga obrniti se, komu pisati? Svetovalec mi je bil koledar, in sicer uspešen.

Le temen spomin imaš še na kojega rojaka, sošolca itd., misliš si: ni ga več med živimi. Ali glej! Najdeš ga po naključju v družbinem imeniku v veliko veselje, češ, to je dobro znamenje, ki mi pové zadostj. — Pri neki priložnosti pogovarjala sva se z nekim zdravnikom, znancem iz mladih let, in vedel je povedati večinoma, kje biva ta ali oni sošolec, govoreč mi: „čital sem ga v koledarji“.

Zanimiv in zabaven je imenik pa tudi priprostim ljudem. Komu ni znano, kako pogostni so mej drugimi pogovori v narodu i oni o nekdanjih dušnih pastirjih? Prilika mi je bila biti nedavno v družbi, v koji se je vpraševalo veliko, kje so sedaj oni in ta, ki so nekda službovali pri nas itd. In neki mož je vedel vse čudovito dobro povedati, rekoč: „čital sem v koledarji“.

Imenik pa ni samo zanimiv in zabaven, nego je v prosep družbe in jako koristen. Ne redko kedaj sliši se pri vpisovanji: „Res je trda za denar, a vidim zapisane druge, kojim je še trje.“ Exempla trahunt, — pa saj to spoznava tudi „večletni ud“.

Dalje nasvetuje pri naberanji udov v pôlo zapisati: „Želi“, ali pa: „ne želi“ v imeniku tiskan biti, — češ, da tako bi se pokazalo, koliko udov je za imenik, in koliko proti njemu. Velika večina bi skoraj gotovo bila v rubriki: „ne želim“. Toda iz tega ne gré sklepati, da bi bila ista večina tudi proti imeniku. Vsaj kar se mene tiče, odgovoril bi: „ne želim“, — kajti na tisku mojega imena mi ni ležeče. Ali dostavil bi pa: „Protestujem pa zoper izpuščenje imen družih udov, ker ista ravno so mi zanimiva. Kajti ne želim samo vedeti, koliko udov je, nego tudi to, kateri so. Imena: Matija, Janez, Marija itd. mi niso abstraktna, nego vodi o mi osebe pred oči, o kojih rad kaj slišim in zvem. Ime človekovo je zgodba njegova. Torej kolikor znanih imen, toliko krajših ali daljših zgodeb! Zgodilo se mi je že tudi, ko nisem našel rodovince ali znanca med udi, da sem opomnil ga pri prvi priložnosti, — in dal se je vpisati. Meni, ki živim mej narodom, in mi je vsak, na videz še tako neznaten pomoček „dobro došel“ v spodbudo ter povzdigo naroda, — služi koledar dobro še posebej z imenikom. Ali služi tudi drugim jednako, ne vém. Blagovoljni čitatelj naj mi oprostí, ako sem samo jaz tak posebej in čudak.

Ne uvidim dalje, kakova „nečimernost“ ali „otročarija“ bi bila v zapisanji posrednih udov. Menda nismo toliko priprosti! Tudi država pri ljudskem štetju piše imena, in ne zadoščujejo ji snbe številke. Sploh pa zapis ali podpis imena zaznamova veliko bolj neko možnost, ki se ne boji javnosti, nego pa nečimurnost. Ako bi naposled pa vendar koji družbenik mislil take niščetno in priprosto, da bi iskal v tiskanem imenu kake nečimurnosti, — no, naj mu bode! Mislim, da bi baš zavoljo take priprostosti njegove bila ova njegova „nečimurnost“ med vsemi odpustljivimi njemu še najbolj odpustljiv greh. Tako tudi ni imeti imenika družbenikov za „otročarijo“, nego za neki narodni seznam ali šematizem. Toliko sine ira et studio, — sicer pa čast tudi onim, ki so nasprotnega mnenja in prepričanja!

B.

S Štajerskega, 28. avg. (Popotna črtica.) Podčetrtek, ali ponemčurjeno: „Windisch-Landsberg“, ni tako velik trg, da bi se kakemu geografu v greh štel, če ne bi mogel povedati, kje je. Tam ob Sotli je, in če imaš močna pljuča, ali pa celó cev ljubljanskih hidrantov, dosežeš Hrvatsko.

Toda „Windisch - Landsberg“ mora biti nemčurški, brez tega ni. To kaže ta-le dogodbica, ki je vredna, da se ne pozabi. Povedal jo bodem prav ob kratkem.

Jaz, popotnik, pridem v ta trg in krenem v gostilnico „pri Starovercu“. Krčmar je Hrvat, celó staroverec; ogovorim ga slovenski. On mi dá odgovor slovensko-hrvatski, a plašno gleda na dve mizi, kjer je sedelo več možakarjev, ki so lomili táko nemščino, da bije na uho huje, nego cepec, stope, kovačevo kladio in jednaka butala. Kdor tega ni vajen, zbeži, bodisi Slovenec ali pravi Nemec.

Gostilničar prinese naročeno in jaz ga vprašam: „Je-li ste Vi Hrvat?“

A mesto iz njegovih ust zabučí mi glas z druge mize:

„O nein, er ist von einer edleren Race.“ (Je plemenitejšega roda.)

Se vé, da je to meni kar sapo zaprlo, gostilničar pa se je zgubil. Ko jem in pijem, oglasi se zopet drugi:

„Sie sind wohl kein Deutscher?“ (Vi pač niste Nemec?), in to zopet v cepčevski nemščini.

Meni pa zraste greben, da tudi iz vsega grla zabučim: „Nein, ich bin von einer viel edleren Race.“ (Ne, sem veliko plemenitejšega roda.)

Nato molk, a ne dolgo. Mignejo krčmarju, šepetanje, potem pa začne jeden, — občinski tajnik, — kakor sem zvedel, torej največja oblast, — tako besedovati:

„Ljubljana za časa slovenskega gospodarstva silno nazaduje. Vsako mesto napreduje, tam bode pa zdaj že polovico prebivalcev manj, kakor jih je bilo pred desetimi leti.“

Tako je šlo naprej zabavljanje, da mi je presedalo, potem pa se oglašim:

„Jaz bi ničesar ne rekel, ali ker vse to besedičenje je pikanje moje osebe, Ljubljancana, vprašam Vas, kje zvonec nosite: Kdaj ste bili zadnji pot v Ljubljani?“

„O, jaz, — jaz, — sem se jedenkrat — mimo peljal.“

„In Vi, ki temu gospodu pritrkujete?“, — obrnem se do družega.

„E, kaj me Ljubljana briga! Jaz berem „Tagespošto“ in „Wacht“, pa vse vém.“

„Če je tako,“ — rečem, — „bi Vas lahko podučil, pa Vi mojega poduka ne bodejte sprejeli. Za koliko se je Ljubljana ravno pod slovenskim vodstvom pomnožila v prebivalstvu in v hišah, bodi Vam povedano, da vsaj za tri Vaše trge, in da v novo vojašnico spravimo vse Vaše prebivalce, pa bode še pol prazna. O vodovodu ne govorim, ker če bi tukaj odprli le nekaj cevi, ste brž vsi pod vodo. Kar se pa tiče prebivalcev, jih bode zdaj okoli 30.000.“

„To ni mogoče,“ — oglasi se tajnik, — „saj šteje vsa Kranjska le 120.000 prebivalcev.“

No, to mi je bilo pa preveč; ne vém prav, kaj sem mu odgovoril; zdi se mi pa, da sem mu za inštruktorja v geografiji nasvetoval učenca družega normalnega razreda.

„E, kaj se bodedo ménili s tem „bindišarjem“, — bil je odmev na to.

„Windišarji ste Vi, ne jaz.“

„Zakaj?“ — zagromé.

„Saj imenujete svoj trg „Windisch - Landsberg.“

To je bil konec; jaz sem šel brž spat; pa se je menda tudi mudilo, ker sem za seboj slišal še ropot.

Dodati tem vrsticam ni treba ničesar; vsak si lahko nit o štajerskih nemčurjih sam dalje préde.

J. A., popotnik.

Dnevne novice.

(Zopet petarda.) V petek večer ob 6. uri razpočila se je petarda pred vratmi vredništva polu-uradnega lista „L' Adria“. Petardo je prva zapazila neka ženska in naznanila upravitelju lista. Upravitelj je naročil dečku Rihardu Boldrinu, sinu raznašalca lista, naj prinese vode in tlečo stvar pogasi. Ko deček prinese vodo, razpoči se petarda in rani dečka po obrazu in vratu. Dečka so prenesli v bolnišnico, ker mu je kosec petarde raztrgal desno oko. — Irredentovci so pač že do skrajnosti predrzni s svojimi peklenskimi iznajdbami. Skrajni čas je vendar, da poiščejo te grde krokarje v njihovih gnezdih.

(Umrl) je v petek čast. gosp. Josip Matoh, župnik v Galiciji na Štajerskem. Pogreb je bil danes zjutraj. Naj v miru počiva!

(Naslednik č. g. Loingerja) družbe Jezusove je č. g. Josip Liensberger, rojen v Brunneku na Tirolskem l. 1847, posvečen (1879 v Inomostu. Doslej je bil profesor filologije v Lincu in Kalksburgu.

(Osebné vesti.) Štajerskemu ces. namestništvu pridelenemu okr. glavarju g. dr. Karolu Rus-u je izročeno vodstvo okr. glavarstva graškega. — Gosp. prof. Henrik Schreiner v Bocnu je imenovan za ravnatelja na c. kr. učiteljišču v Mariboru.

(Kranjski čebelarji.) Na graški deželni razstavi so dobili nagrade kranjski čebelarji, gg.: Miha Ambrožič iz Mojstrane, Martin Dragan iz Bele Peči in P. Dokoupil iz Dol. Dupelj.

(V Alojzijevišče) so sprejeti: V IV. razred Jakob Žust iz Poljan nad Škofjo Loko; v III. razred

Josip Bravhar iz Voklega pri Kranju, Evgen Legat iz Zagorja, Josip Ocepak iz Zablane pri Št. Lambertu, Vinc. Ogorelec iz Škofljice pri Šmarji, Jak. Orgrizek iz Matenje Vasi pri Slavini, Maks Pirnat iz Moravč, Janez Plahutnik iz Ljubljane, Franc Rebol iz Predvora, Štefan Trškan iz Sostrega, Valentin Zabret iz Predoselj, Josip Zupan iz Grada, Alojzij Mesar z Jesenice. Vseh gojencev je 43.

(Izpred porotnega sodišča.) Danes dopoldne je bila prva porotna obravnava pod predsedništvom g. Hočevarja. Na zatožni klopi je sedel dvajsetletni Frančišek Pelan, sin posestnika in mesarja v Starem Trgu pri Ložu, zaradi hudodelstva goljufije in požiga. Zatoženec je ogoljufal svojega bratranca za petdeset goldinarjev, katere je v kratkem zapravil. Iz nedognanih vzrokov je pretil neki sorodnici, da bode zakrivil prvi ogenj v vasi; in res je zažgal skedenj Antona Štritofa. Zatoženec prizná goljufijo, češ, da ga je oče poslal po denar; zanika pa, da je zažgal iz hudobije, temveč iz neprevidnosti. Porotniki so spoznali soglasno Fr. Pelana krivega obeh hudodelstev in sodišče ga je obsodilo na sedem let težke, s postom in trdim ležiščem dné 21. aprila vsako leto poostrene ječe.

(Enega ptička so vjeli.) Z Brda se nam poroča: V soboto ob 1. uri popoldné so tukaj vjeli Rahnetta, enega onih treh z Grada ubeglih kaznjencev. Tukajšnji jetničar g. Kurnik ga je zapazil in takoj spoznal; poslal je po orožnike, mej tem pa pazil na hudobneža, ki je šel na pokopališče. Poveljnik žandarmerijske postaje g. Zidanek najde Rahnetta za kapelico sv. Peregrina. Rahne skoči kviško, toda orožnik ga zgrabi in odvede v zapor. Včeraj so Rahnetta odpeljali v Ljubljano.

(Gosposka logika.) — Pri neki fužini na Gorenjskem delalo je mnogo delavcev za ne posebno dobro plačo. Neki krivonosi predstojnik, ki je i visoke šole znotraj videl, zapazi, da se njegovi podložniki ob nedeljah in praznikih čedneje oblačijo, nego ob delavnikih ter stori v svoji modri glavici ta-le zaključek: Prevelika je plača delavcev, ko se tako snažno nosijo ob svetkih! In kaj se zgodi? V svojo žalost zvedo delavci koncem meseca, da jim je uže tako uborna plača v prihodnje še bolj znižana. — Predstojnika ni več. Druge naredbe njegove so se predruščile, a plača delavcev ostane še vedno — uborno slaba.

(Iz Vodic.) Kakor drugod, tako je tudi pri nas dné 25. t. m. zvečer dirjal strašen vihar, kakoršnega ljudje že davno ne pomnijo. Ruval in lomil je debele smreke in borovec, kakor žveplenke; še močnejši hrast se ni mogel strašni sili protiviti. V vodiškem gozdnem delu, na takozvanih Mekotah, je padel tak, da ga komaj dva moža obsežeta, ravno, ko je neki tukajšnji posestnik iz gozda drva peljal. Umaknil se je toliko zgodaj, da so le nekatere veje zadnji del voza oplazile. Vihar je pa še mnogo kozolcev podrl in več škode gospodarjem napravil. — Še drugo nesrečo Vam hočem sporočiti. Dné 28. t. m., ob polu 12. uri dopoldne, ko so bili še vsi ljudje na polji, je šestletni deček posestnika Jakopovca v Vodicah na skednju zakuril. Klaja in skedenj sta bila hitro v plamenu. Vsled piša in pomanjkanja vode unela se je in pogorela tudi hiša tega posestnika in kočja revnega bajtarja Lukana. Druga sosedna poslopja so s trudom rešili, živino s hleva tudi; le priklenjen pes je v plamenu poginil. Vednjak je bil komaj meter oddaljen od hiše, a vsled vročine in nevarnosti se ni upal nihče blizu. S tem se je zopet pokazalo, kako je neprimerno delati vodnjake blizu hiš. Pogorela sta bila zavarovana. Stariši le preradi puščajo majhne otroke same domá, in žal, jih marsikatera nesreča ne zmordí.

(„Narodni dom“ v Barkovljah.) Ker se Lahoni skušajo vrniti povsod v tržaški okolici, morajo tamošnji zavedni rojaki vedno biti na straži. Tako so tudi iz Barkovelj hoteli narediti irredentovsko gnezdo. Da preprečijo to nakano, sklenili so tamošnji Slovenci sozidati si „Narodni dom“. Minoli četrtek je bil shod, katerega se je vdeležilo 55 delničarjev. Pravila so bila sprejeta in te dni se predložé v potrjenje. V odboru so gg.: Drag. Martelanec, Ivan Martelanec, Anton Pogorelec, Svetko Martelanec, Anton Vodopivec, Andrej Martelanec in K. Kauduš. „Narodni dom“ bo v Barkovljah močna trdnjavnica proti irredenti. Naj bi imovitejši rodoljubi v Trstu in drugod podpirali to podjetje.

(Izjave nemških liberalcev o dveh duhovnikih.) V minolih dneh imamo zopet jako poučne dokaze, kako nemški liberalci mislijo o duhovščini. Je-li duhovnik v pravem pomenu besede duhovnik, na

to se pač malo ozirajo; ako ni njih politički tlačan in pomagač, govovo bode obsojen, in sicer z največjo brezobzirnostjo. Pred njihovimi napadi ni varen niti duhovnik Nemec, ako se jim uprè in neče biti pomagač ponemčevalne agitacije, koja je, — ne treba nam skoro poudarjati — v načelnem protislovju s Kristusovim naukom. Sedanji prošt v Mikulovem (Morava), č. g. Landsteiner, nikoli ni zatajeval svojega nemštva in radi svojega nemškega mišljenja je bil celó voljen v mestni zastop. Na volilnem sbodu, vprašan po svojem narodnem izpovedanju, odrezal se je jedrnat: „Bil sem Nemec, sem in ostanem Nemec!“ Jasneje vendar nihče ne more označiti svojega mišljenja. Toda to ne zadošča še liberalcem, je-li duhovnik Nemec; da ima mir pred njihovimi napadi, biti mora sovražnik Slovanov, biti mora agitator in bojevnik pod zastavo, na koji je napis: „Das Vaterland muss grösser sein!“ (Domovina mora biti večja.) To pa ni hotel biti prošt g. Landsteiner, in ko pridejo k njemu dijaki prosit prispevka za „šulferajn“, odgovori jim: „Tacega društva ne morem podperati!“ Prošt Landsteiner je Nemec, toda bojevitih napadov „šulferajna“ na slovansko mladino neče podperati, vsled tega ga strastno napadajo nemški listi, osebito „Deutsche Zeitung“, očitajoč mu, da je svoje nemštvo položil ad acta. Zato je bil pa opat avguštinskega samostana v Češki Lipi, č. g. Posselt, koji je umrl v sredo, mož po volji nemških liberalcev. V njihovih listih čitamo prave himne o tem duhovniku Nemcu. „Hodil je iz svoje tihe samostanske celice“, pisala je o njem „Bohemia“, „da bi služil svojemu narodu, z njim bojeval za vse, kar je Nemcu drago in sveto.“ Da, pokojni opat ni bil samo Nemec, temveč liberalcelec v zmislu dunajske žurnalistike in Slovanom neprijatelj. „Povodom razprave o nemškem državnem jeziku šel je vzlic bolestenemu protinu v mrzlem vremenu dne 21. januarja 1889. l. na Dunaj, da položi kot državni poslanec (za nemško veleposostvo) glas svoj na tehtnico nemških liberalcev“ — javlja dalje napominano glasilo. Ko je opat Posselt glasoval z nemškimi liberalci tudi v šolskem vprašanji, izrazil je vsled tega pokojni P. Greuter svoje začudenje. Posselt je tedaj odgovoril: „Delam po svojem prepričanju, koje mi je sveto.“ Nemški listi ta odgovor tudi danes pogrevajo in povzdigujejo do nebes. Kaj bi neki rekli, da bi prošt Landsteiner jednako odgovoril na napade „D. Ztg.“? — Iz teh izjav je najbolj razvidno, česa zahtevajo nemški liberalci od duhovščine. Narodna nemška zavest jim že ne zadostuje, ter hoté, da bi jim bili duhovniki agenti „šulferajna“ in „šudmarke“. Samo pod temi uveti hočejo jih zopet vzprejeti v milost. To jih pa čisto nič ne ovira, da ne bi nabijali na križ imena vsacega slovenskega duhovnika, ki hoče koristiti svojemu narodu; navedena naj bodo samo imena: č. g. opat Ogradi v Celji, župnik Einspieler na Koroškem, župnik pri sv. Ilji na Štirnem in č.

g. Komljanec v Kočevji. Obe napominani izjavi ste zajedno v pojasnilo nestrpne nemške strasti zoper slovanske duhovnike. Radi tega pa v istini ne zaslužijo naši duhovniki, da bi se k nemškim njihovim neprijateljem družili še neprijatelji — slovensko-liberalni!

(Dobava usnjenih oblačilnih in opravnih reči.) Od c. in kr. državnega vojnega ministerstva došlo je trgovski in obrtniški zbornici naslednje naznanilo: Po ponudbah, ki so došle vsled naznanila z dne 15. novembra 1889. l., ni bilo moči založiti s potrebnimi oblačilnimi in opravnimi reči iz usnja monturnega skladišča št. 4 v Kaiser-Ebersdorfu. Pozivljejo se torej iz nova interesi, da vložijo pismene ponudbe za dobavo usnjenih reči, kolikor jih bode od dne 1. januarja 1892 l. potreba pri rečenem monturnem skladišču. Vsakoletna potrebščina znaša okoli 400.000 fr. Ponudbe morajo zavzemati vso potrebščino. Pogodba se sklone za pet let in podaljša se eventualno tudi lahko molče. Konsorcij je po pogodbi dolžan, da na poziv vojne uprave prevzame tudi dobavo malemu obrtu pridržane četrtine vse potrebščine. Ponudbe je izročiti najpozneje do dne 15. oktobra 1890 l. Interesi se opozarjajo, da je vzorce in popise razpisanih reči ter tvarinskih in denarnih divend videti, prvi monturnih skladiščih v Brnu, Gradei in Kaiser-Ebersdorfu in da podjetniki lahko dobodo vzorcev proti plačilu od navedenih monturnih upravnic. Opominja pa se, da monturne upravnice prištevajo k cenam vzorcev, pripuščenih podjetnikom, 15°/_o režijskih stroškov. Naznanilo in pogodbene načrte je lahko pogledati tudi pri trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

Raznoterosti.

— Največja tovorna ladija na svetu. Največji parnik ima tvrdka Leyland & Co. v Liverpoolu. Ta parnik imenovan „Georgian“ meri vzdolž 441 čevljev, 45 čevljev je širok in 34 ¹/₂ čevlja visok. Nanj se naloži lahko 7000 ton; 1000 glav goveje živine se na njem lahko na enkrat prevaža.

— Kolera v Arabiji. Kakor se poroča iz Džedaha, umrje v Meki in Džedahu vsak dan 700 do 800 ljudi za kolero.

Telegrami.

Jilemnica, 1. septembra. Pri večerajšnjem shodu volilnih mož je izreklo zaupnico 38 staročeskkih volilcev grofu Harrachu, ki se je navdušeno in odločno pognal za češko-nemško spravo. 21 Mladočehov se je odstranilo pred glasovanjem.

Temešvar, 31. avgusta. Iz vseh južnih pokrajin ogrskih prihajajo poročila o požarih. Pri Dorgoši gori 600 oraloč gozda, v Belutinci je pogorelo mnogo hiš, v Radmanyersu pol vasi. Tudi se poroča, da je bližnji kraj Remete v ognji.

Dornbirn, 31. avgusta. Ker je Ren prestopil svoje struge pri Hohenemsu, Maderji in Seelachnu, navstala je velika povodenj, kakor je bila 1888. l. Promet na železnici je prenehal.

Beli Grad, 31. avgusta. Kakor poroča „Agence de Belgrade“, čuje se v tukajšnjih političkih krogih, da se bodo kmalu odstranile zapreke, ki so bile navstale med Avstrijo in Srbijo z ozirom na prevažanje prašičev.

Kiel, 31. avgusta. Princ Henrik je pripridel avstrijskim mornariškim častnikom večerjo, katere so se vdeležili nadvojvoda Karol Štefan, admiral Sterneck in štabni častniki. Na to so si ogledali visoki gostje cesarsko ladijarnico.

Carigrad, 1. septembra. One tolovaje, ki so bili odpeljali inženirje, vtaknili so v zapor. Pri njih so dobili 420 funtov.

Umrli so:

29. avgusta. Alojzija Švigel, delavčeva hči, 2 leti, Karolinska zemlja 1, katar v želodec. — Ana Peterca, delavčeva hči, 1 mesec, Kurja vas 10, katar v želodec in črevih.

V bolnišnici:

28. avgusta. Marijeta Jankovič, delavka, 30 let, jetika.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		razkomera v mm	toplomera po Celziju			
31	7. u. jut.	736.2	14.6	sl. vzh.	del. jasno	0.00
	2. u. pop.	733.8	20.6	"	oblačno	
	9. u. zveč.	733.4	14.2	"	del. oblač.	
Srednja temperatura 16.5°, za 0.8° nad normalom.						

Dunajska borza.

(Telegrafčno poročilo.)

1. septembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	88	gl.	15	kr.
Srebrna " 5 ¹ / ₂ " 100 " 16 %	89	"	50	"
5% avstr. zlata renta, davka prosta	105	"	55	"
Papirna renta, davka prosta	101	"	50	"
Akcije avstr.-ogerske banke	964	"	—	"
Kreditne akcije	308	"	25	"
London	111	"	35	"
Srebro	—	"	—	"
Francoski napoleond.	8	"	86	"
Cesarski cekini	5	"	33	"
Nemške marke	54	"	57 ¹ / ₂	"

Ključarskega ali sedlarskega obrta

učil bi se rad 14 let star, zdrav in krepak deček. — Ponudbe pošljejo naj se Valentinu Zoru v Kamnik št. 19. (3-3)

Dva dijaka

z vso postrežbo vsprejmeta se na hrano v Ljubljani. Frančiškanske ulice 6, dvorišče, I. nadstropje, na levo. (3-2)

Med. univ.

DR. J. KOPRIWA

mestni fizik

(2)

ordinuje od 2.—3. ure popoldne v svojem stanovanji

Resljeva cesta št. 1, II. nadstr.

Zrela jabolka za mošt

kupoval bodem počenši koncem tega meseca. Točne ponudbe vsprejemam pa uže sedaj in napravljam veljavne pogodbe. (3-1)

V. H. Rohrmann v Ljubljani.

Vsled dobre letine na Nemškem in v Švici mogoča je kupčija le — ako se mi zmerne cene stavijo.

OLJNATE BARVE

kositarških pušicah po pol in jeden kilo priporoča najceneje

ADOLF HAUPTMANN,

tovarna oljnatih barv, laka in firneža

(84)

semeniško poslopje 6 LJUBLJANA semeniško poslopje 6.